

Uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

Nr 19/2020/2021

z dnia 23 marca 2021 r.

w sprawie uzasadnienia wniosku Rektora o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską dla dr Aleksandry Rzyskiej

Na podstawie art. 364 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) oraz § 7 ust. 4 pkt 1) lit. a) Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów oraz wzoru wniosku o ich przyznanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 976)

Senat uchwala, co następuje:

§ 1

Uzasadnia się wniosek Rektora o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską dla dr Aleksandry Rzyskiej zgodnie z treścią załącznika nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Pozytywnie rekomenduje się JM Rektorowi złożenie przedmiotowego wniosku o przyznanie nagrody do Prezesa Rady Ministrów.

Zgodność z protokołem stwierdzam

mgr Sylwia Szyńska-Zaremba

*Przewodniczący Senatu UKW
Rektor*

prof. dr hab. Jacek Woźny

Uzasadnienie wniosku o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską dla dr Aleksandry Rzyskiej

Dr Aleksandra Rzyska przygotowała dysertację doktorską pod tytułem *Reprezentacje uniwersytetu w dyskursie prasowym*, na Wydziale Pedagogiki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, pod kierunkiem dr hab. Heleny Ostrowickiej, prof. uczelni oraz dr. Dominika Chomika, pełniącego funkcję promotora pomocniczego. Autorka rozprawy pracuje obecnie na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego, w Katedrze Metodologii Badań i Studiów nad Dyskursem. Publiczna obrona rozprawy doktorskiej odbyła się 21 września 2020 r. Dnia 22 września 2020 r. Rada Dziedziny Nauk Społecznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego podjęła uchwałę o nadaniu mgr Aleksandrze Rzyskiej stopnia doktora nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika i wyróżnieniu rozprawy doktorskiej.

Przedmiotem przeprowadzonych badań są reprezentacje uniwersytetu, które w latach 2015-2018 dominowały w dyskursie prasowym w Polsce. Kontekst badań i dyskusji o zmieniającym się uniwersytecie stanowi reforma nauki i szkolnictwa wyższego wprowadzana przez ministra Jarosława Gowina pod nazwą Ustawa 2.0. Rozprawa ze względu na swój przedmiot, ma charakter interdyscyplinarny (został w niej wykorzystany przede wszystkim dorobek naukowy wypracowany w zakresie dwóch obszarów: studiów nad komunikowaniem publicznym oraz studiów z obszaru szkolnictwa wyższego – prace polskojęzyczne i anglojęzyczne). Pedagogika traktowana jest tu jako dyscyplina nadrzędna, przez pryzmat której rozpatrywana jest problematyka badawcza i prowadzone są analizy.

Osadzone w paradygmacie konstruktywistycznym badania, odpowiadają na wzrastające współcześnie potrzeby społeczne i edukacyjne, związane ze zjawiskiem mediatyzacji świata społecznego, dotyczące wzmacniania świadomego, krytycznego uczestnictwa w przestrzeni medialnej, zarówno w zakresie odbioru przekazów medialnych, jak i formułowania własnych przekazów, co wpisuje się w cele pedagogiki medialnej oraz medialnej edukacji.

Rozprawa przedstawia wyniki oryginalnych badań, opartych na analizie ramowania (*framing analysis*), a więc sposobów reprezentowania uniwersytetu w dyskursie prasowym na podstawie przekazów najbardziej opiniotwórczych dzienników polskich (wydawanych w formie papierowej i elektronicznej), w okresie najaktualniejszych przemian szkolnictwa wyższego w Polsce. W wyniku szczegółowej i złożonej procedury analitycznej, autorka zrekonstruowała obraz uniwersytetu, który jawi się w dyskursie prasowym w dwóch, kontrastowych odsłonach: jako obiekt i podmiot zmian. Rozpowszechniana publicznie wiedza o uniwersytecie ma charakter publicystyczny: poprzez operowanie uproszczeniami, uniwersytet sprowadzany jest w konsekwencji do roli kategorii-instytucji o niejasnym statusie, instrumentalnie przerzucanej w dyskusjach, w których na horyzoncie nie widać porozumienia.

Rozpoznanie znaczeń nadawanych uniwersytetowi jest istotne ze względu na ważną rolę mediów, którą w tym kontekście można widzieć co najmniej dwojako: 1) jako kształtowanie opinii publicznej, co znajduje swój wyraz m.in. w podejmowanych wyborach edukacyjnych; 2) jako narzędzie legitymizacji i delegitymizacji współczesnej polityki edukacyjnej i naukowej. Prof. Renata Nowakowska-Siuta zaznacza w recenzji, iż „uzyskane dane i sformułowane wnioski stanowią wzbogacenie zasobu wiedzy naukowej na temat roli nauki i

szkolnictwa wyższego w społeczeństwie a także specyfiki dyskursu publicystycznego i społecznego dotyczącego roli i znaczenia nauki w tym uniwersytecie w społeczeństwie polskim”.

Problem badawczy postawiony przez autorkę oceniono w recenzjach rozprawy jako wartościowy problem naukowy, którego opis i analizy stoją na wysokim poziomie merytorycznym i naukowym. Rozprawa została oceniona jako oryginalne dzieło, stanowiące niezaprzeczalny wkład dr Rzyskiej w wybrane pole problemowe. Podkreślona została wysoka ogólna wiedza teoretyczna autorki w zakresie pedagogiki i nauk społecznych. Już pierwsze rozdziały pracy, dotyczące uzasadnienia pedagogicznych badań dyskursu i odnoszące się do tożsamości dyscypliny jaką jest pedagogika, zostały przez prof. Zbyszko Melosika ocenione bardzo wysoko: „Są to teksty napisane znakomicie – stanowią modelowe wręcz »rozprawki naukowe«. Już tutaj Autorka jawi się jako naukowiec o bardzo pogłębionej świadomości teoretycznej i metodologicznej, potrafiący myśleć w sposób oryginalny i samodzielny”. Także pozostałe części pracy oceniono wysoko, jako stanowiące o dojrzałości intelektualnej autorki, określonej przez recenzenta jako „wszechstronnie wykształcony dojrzały młody naukowiec, który samodzielnie i w interdyscyplinarny sposób potrafi rozwiązać podjęty przez siebie problem badawczy”. Przez recenzentkę także podkreślana jest świadomość metodologiczna autorki rozprawy i bardzo rzetelne przygotowanie do prowadzenia badań pedagogicznych.

Recenzenci nie zgłosili żadnych uwag krytycznych wobec ocenianej dysertacji doktorskiej. Wysoka ocena rozprawy sformułowana przez recenzentów została potwierdzona głosowaniem Komisji Doktorskiej Pedagogiki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, w którym jednomyślnie pozytywnie zaopiniowano wniosek recenzentów o wyróżnienie rozprawy.

Na podstawie rozprawy doktorskiej przygotowana została do druku autorska monografia (o tym samym tytule), która uzyskała pozytywną recenzję wydawniczą. Podkreślić należy także

doświadczenie kandydatki w prowadzeniu badań z zakresu szkolnictwa wyższego o profilu pedagogicznym. W latach 2016-2019 brała udział w projekcie *Urządzanie uniwersytetu – dyskursywny obraz współczesnej reformy szkolnictwa wyższego w Polsce*, finansowanym przez NCN (Nr 2014/14/E/HS6/00671), pod kierownictwem dr hab. Heleny Ostrowickiej, prof. UKW. Projekt został zakończony współautorską publikacją, a wyniki przeprowadzonych badań Aleksandra Rzyska przedstawiała na konferencjach w kraju i zagranicą (Włochy, Portugalia).

Podsumowując, rozprawa doktorska Aleksandry Rzyskiej spełnia kryteria określone w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 maja 2019 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów oraz wzoru wniosku o ich przyznanie, co pozwala z przekonaniem rekomendować jej autorkę do nagrody.